

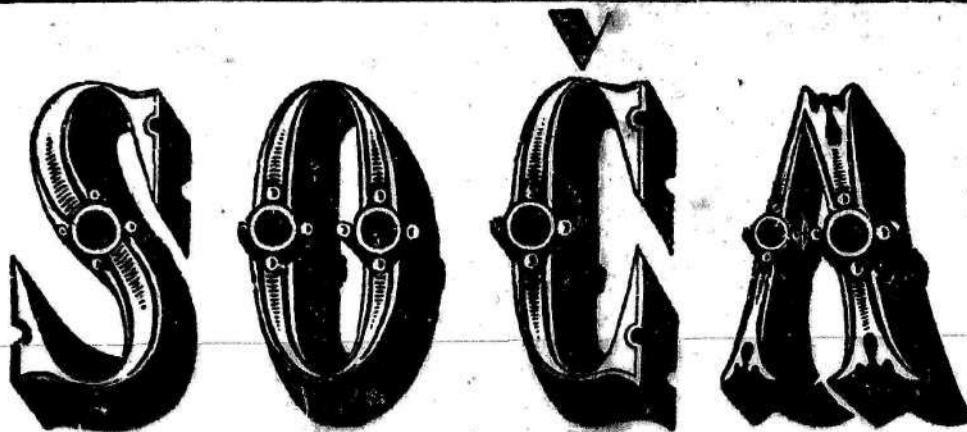
„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.30
Četvrt leta . . . . . „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostora.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglasa pri uredništvu.

Glasiloslovenskega političnega društva goriškega za branbo narodnih pravic.

Slovenska govorica najboljša govorica! Slovenska domovina najboljša domovina!

(Dalje.)

Zares, mila mati moja! -dosta žalostnih ur, dosta bridkih katastrof si že doživela od strani neusmiljenih krivičnikov in nečloveških krvolokov; ali pri vsem tem ne obupaj, temveč spomni se božanstvenih besed večnega očeta i reči svojim sovražnikom: „In quo enim iudicio iudicaveritis, iudicabimini: et in qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.“ — Kajti s kakoršno sodbo sodite, sodili bodo vas: i s kakoršno mero merite, odmerjalo se bo vam“ (Mat. VII, 2. Mar. IV, 23.) Vendar pa vedi, odmerjalati ne bom jaz, marveč odmerjali si bote sami.

Ali to nej še največe želó — nej namreč še največe želó, da tuja kerv - tujo kerv, tuja mati - tujo mater, tuji rod - tuji rod, tuji sin - tujo mater z nogami blasta, ampak največe i najhujše želó je, ko vidiš, da domača kerv se spré nad domačo kervjo, domača mati - nad domačo materjo, domači rod - nad domačim rodom, domači sin - nad domačo materjo; ko vidiš, da „brat mori Slovana brata“; povejmi, draga mi omladina! ali nej to najgrozovitneja kazen, ali nej to najgrozovitneje prokletstvo za ves slovenski rod? Tedaj, draga mi slovenska kerv! ne daj se več premoliti od zvitega potnjénca i kervoželjnega Turkuna — da molčim od nekaterih Italjanissimov, koji tudi strupen duh perhajo nad Slovanstvom; temveč, prosim te, objami prijazno mater svojo, junaško poprimi se narodnega jezika ter borij se orjaško za vero, svobodo in omiko našega naroda, posebno sedaj, ko: „vreme se zjasnuje, ne bučijo več vetrovi, vzeli so slovo mrazovi“, posebno sedaj, ko se črna noč skriva rešilnemu dnevnu, ko oblaci temni, zvezde tužne se umičejo rumenej zori, ki oznanuje rešitev, slogo, vzajemnost slovenskemu rodu.

Ako je pa kateri odpadnik pravo pot zakrivil, naj se povrne saj sedaj v materno naročje, saj sedaj, da se bo vdeležil tudi on zaželjene zmage vsega Slovanstva, naj se povrne pod domačo zastavo, ter naj obžaluje svojo zmoto, da ga ne bodo potomci kleli, ko bo počival v mrzlej zemlji — unkraj groba! Tedaj, kedor je sra notno bil odpal, naj objame mater zapuščeno, i kedor pa misli še odpasti: „črna zemlja naj pogrezne tega.“ Ve matere pa! ve slovenska dekleta!

ve hčericice zale naroda našega! otroku: „pojite naroda presvete napeve, da v sercu občutek se čisti i kri; trebite iz serca škodljive mu pleve, da jedro živeljno mu ne zaduši, da čisto i jasno, da krepko i krasno slovensko v slovenskem otroku plodi!“ Vi narodni učitelji! vi izobraženci slovenskega naroda! ljubite lastni jezik, v njem živite, za njega umrite, z njim se veselite, z njim pevajte, z njim plakajte, zraven pa tuj spoštujte — a domačega, prosim vas pri živem Bogu, ne zametujte! Ne sramujte se v javnosti v narodnem jeziku govoriti, saj vendar, dragi mi Slovan:

„Po njem si sve, što jesi:
Svoje tjelo, udo svjeta,
Bus posebnog svoga cvjeta.
U narodah silnoj smjesi.
Bez njega si bez imena,
Bez djedovah, bez unuka,
U prošasti sjena puka
U buduče niti sjena!“

Tudi naj se noben mlacéž i veternjak ne izgovarja, češ, slovenski rod je premalen, češ, slovenski jezik je premalo razširjen, i da se zaradi tega sramuje narodnega jezika, lastne domovine. Ko ti pa take i enake neumne misli rojé po glavi, čuješ, dragi moj! kedó govori iz tebe vednost ali nevednost? Cuj! kaj neki pravi nepristranski zgodovinar, slavni Reva o slovenskem jeziku: „Slovenski jezik je dandanes najbolj razširjen i sicer izmeju vseh jezikov, kateri se razprostira od jadranskega do severnega visokega morja. Tega jezika se poslužujejo: Avstrijani, Dalmatinci, Hrvatje, Bosnjaki, Celi, Silezjani, Lužičani, Poljaki, Litvani, Pruteni, prebivatelji Skandinavije i Rusi velevajoči na dolgo i široko, zraven pa tudi Bulgari i drugi sosednji narodi skoro do Stambula prebivajoči; tako, da se lahko nagovori v slovensčini na tem svetu veliko večino narodov; samo treba je, da se nareče nekoliko spremeni, katero se je napilo tu pa tam nekoliko tujščine od bližnjih zemljanov. Ako se pa začne centi čast jezikova i sicer po upotrebovanji, po prospešnosti, po razširjenosti, tako se mora prirediti slovenskemu jeziku pred vsemi drugimi prvo dostojanstvenost. Se slovenskim jezikom se prav lahko zamore preromati skoro pol Evrope i po vrhu tega še precej lep del Azije. Vse rečeno je v resnici istinito (VII. Cent. 146). Dalje, glej! kaj pravi pesnik Miroslav Vilhar, kaj pravi naš korifej Franjo Prešeren o broji slovenskega roda; prvi pozivlja vse Slovane: „z Crnogore do Urala, od Balkana do Triglava kliče

krasna majka Slava,“ drugi nam vliiva v naša serca junaško tolažilo, ko pravi: „pol sveta otrokom sliši Slave.“

Zopet so drugi izmeju slovenskimi sinovi, ki se pridruže sovražnemu praporu i to zaradi tega, ker krivo sodijo slovenski jezik sploh, češ, slovenski jezik nej lepodoneč, nej krepak, nej blagoglasen, nej olikan, nej gracijozen. Ali dragi moj! ti, ki tako govoriš, ali govoriš pametno? Ah! nikakor ne. Poslušaj, kaj pravi učeni zemljepisec Matej Belij o slovenskem jeziku: „Slovenski jezik je resnoben i veličasten, kakor španjski, gracijozen i gibčen, kakor francoski, vzvišen i močan kakor angleščanski, občuten i oster kakor nemški, mil i nežen kakor italijanski, strogo, veliven kakor naš ogrski; spričo tega nej čuda, ako se poslužujejo možaki učeni i razgovorni, možaki namreč za društvo rojeni i odgojeni.

Vrhu spomeniti je treba, v kakoršnem čislju je bil slovenski jezik pri rimskih nadvladikah. Znauo je, da se je meju 1. 1000—1222, ko se je odcepila stambulska od rimske cerkve, uvela služba božja po Metodovem vodilu tu pa tam po slovenskih pokrajinah v slovensčini, osobito, pa po Dalmatinskem, kajti po nekaterih slovenskih deželah so uže v tedanjosti živeli izvanredni narodnjaki i nenavadni domoljubi, kateri so narodni jezik neobično i dičili i čislali i slavili. I zares! v nekaterih slovenskih sercih se je bila ljubezen do narodnega jezika, do slovenske domovine tako globoko i vdomila i vkoreninila i vzplamtela, da je bil primoran rimski nadvladika, Inocent IV. l. 1248. Dalmatincem privoliti, da so smeli cerkvene obrede izvrševati v slovensčini. Zraven pa moram opaziti, da slavija Boga še dandanes nad 36 milijonov duš v slovenskem jeziku i sicer sledeči izmeju slovenskih plemen: Rusi, vzhodni Poljaki, Bulgari, Serbi, Bošnjaki; Černogorci, na vzhodnjem i južnem Ogrskem, deloma tudi v Dalmaciji, na hrvaškej meji i v Slavoniji. (Lehrgebäude der slov. Sprache im Königreiche Illyrien und in benachbarten Provinzen: nach dem Lehrgebäude der böhmischen Sprache des Herrn Abbé Dobrowsky von Franz Seraph. Metelko). No! to pa nej tako čudovito, saj sv. Pavel pravi: „Et omnis lingua confitebitur Deo — I vsaki jezik slaviti hoče Boga.“ (Rim. XIV. 11, Phil. II, 11). Tedaj, zakaj tudi ne slovenski?

Tedaj, Slovan! ne zametuj, da zopet ponovim, ne zametuj narodnega blaga, maternega jezika, ne zametuj nedolžna dar večnega očeta; saj je moral uže

LISTEK.

Mink!

Questi non sono pensieri del solo autore, ma del pubblico.

Giordani.

V tistem času, ko naša Gorica nij bila še plinom razsvitljena, ko se si štedljive stare-mešine marsikatero noč izposodile svetlobo dober kup od botre lune; v tistem času, ko je tudi luč narodne zavesti le medlo berleč v tmini narodne nemarnosti, enako redko posejanim starim mestnim svetilnicam ob oglih, ki so takó zaspano drémale, kakor bi svetile vernim dušicam; v tistem času, pravim, videval je kesno domón zibajoči se pivec zdaj pa zdaj trumico fantičev „zamričev“, kakó so se pod kako laterno molčé ustavnogo dvignili, z njo kar vsi na mah na tlak tresnili, pa kakor iz enega gerla viknili: „mink!“ — Votlo je zaklopotalo, krepki „mink“ je še na steni enkrat odjeknil, — in tiho kakor duhovi šli so minki dalje svojim pótém. Začuden je gledal modri pivec to nerazumljivo mu prikazen.

Minki so minkali o tacih nočeh. Čestiti čitatelj, kaj ne, da ti je, kakor bi ti pravil ob oném oné-

govega onéga? Poterpi, ljubeč moj. „Mink“ je bila zaveza narodne mladine, ki se je bila zaklela, buditi, užigati in podtikati narodni pouos na Goriškem. Tam v dišečem gaju, pod sveto lipo ustanovilo se je bilo imenovano društvo. Vsak je del vse čerke svojega imena na posameznih listkih v klobuk. Najmlajši je pomešal listke, in vsak je potegnul iz klobuka določeno število čerk eno za drugo. Takó so nastala rogmentna društvena imena: Coknat, Čužna, Lajčac, Lurgev, Rektež, Vočkij . . . . . Rojstni kraj teh blagih mladeničev zamolčim. Slovenska mesta se bodo gotovo še pripravala za domovinstvo teh mož, kakor so se gerška za óno sedmero modrijanov. Da so tudi vredni, kaže uže ogrozna prisega, katero so govorili pri ustanovitvi zaveze: „Na Peruna se zaklinjam in rotim, pridušam in grozum, da bou ljubil narod, ga budil in branil, po zemlji in na morji, pod streho in nad streho, po mestih in vaseh, v palačah in kajžah, pri vinu in pivu, po dnevi in po noči, z besedo in cinom, v mladosti in starosti. Takó naj se godi!“

In bogme, verno so izvrševali to zakletev, nihče jim ne more očitati zamude dobrih del. Tu naj sledé nekateri izmeju neštevilnih minkovskih činov, da se ohranijo zgodovini, v kateri bode čital pozni vnuka vnuk o slavi slavni Minkov slavnih.

**

Noč. Klavdo bije tudne, pozne ure. Kar je

živega, vse miruje. Samó minki še budé in si prizadevajo celó po noči podati Gorici slovenski značaj.* Po širokih ulicah korakajo v sklenjeni rajdi, skozi ozkejšje pa lepó po verstí drug za drugim, neprehenjoma pevajoč: „črna zemlja naj pogoltne in požre tega, kedor odpada.“

Pri tem ponočnem potovanju sreča se minkovska četa s tropo filisterskih vátlarjev, kateri nemajo priljudnejšega pozdrava za njo, kakor: „Tažét šklaš! — Na najbolj pravo struno ste udarili! Taka beseda ne najde lepega mesta! Mink še tici vode ne skalí, zató pa tudi straha ne poznade. Uname se, če tudi ne boj in mesarsko klauje, ali prav pošteno klofutanje. Temu skoči Coknat v lase, družega uči Rektež kozje molitvice, tretjemu bere Lajčac z gerčavo palico po gerbi in po perdi leseni očenaš, četrtemu rahljá Lurgev visoko pinjo, da je voljna kakor harmonika, petemu preševa Vočkij kozlovsko brado, ostalim pa Čužna delí odpustke in slavne z gajžlico v tri plamene. In ko so vsi pošteno po obredu nabirmani in namaziljeni, prav ponižno in cfrasto prosijo zamere, pa podvizajo hladit in čuhat, kjer jih kaj serbi. Mink pa si se Stvarnikom misli: „Pusti peti mojega slavca“, — in le svojo góni:

Ne udajmo se!

Cilj minkovskim izletom je bil mnogokrat sedenji Solkan, kjer se je krog narodnih fantov od due

*) „Soča“ je stoperv letos bistroumno uterjevala, kar so minki uže takrat „ad hominem“ dokazovali. Pis.

tako dolgo siromasno zivotariti i glej! se sedaj nej povsod prodri v javno zivenje, kajti sponse, v katere je zanotan, so v resnici nečloveške. Plemeniti moj jeziki! do sedaj si se vrtel le okolo ognjišča, okolo pluga, okolo po selih, pri težakih, pri hlapcih — gospod, bogataš, izobraževalni zavodi te nejsjo hoteli sprejeti, sedaj je pa vendar enkrat napočil dan, da razbiješ sovražne sponse, sužne okove, v koje si krivično zapleten, da zasedeš tudi ti častno i plemenito mesto v javnem zivenji, čas je, da osvobodiš, moj rod! tužno domovino slovensko, samo:

„Volje krepke i tvrde Sloveni!

Želje vruče, ljubavi ter dela,

Truda, muke i pota debela,

Sada bolju potreba je meni“.

(Konec prih.)

Dopisi.

V Gorici 5. januarja 1876. (Koncert v gledišči in Slavca) (konec). Znano je, da se velecenjeni g. dež. šolski nadzornik Klodič z vso močjo trudi, da bi ustanovil društvo in glavico za podporo ubogih pripravnic na goriški pripravnici. Razstavo učil preteklo jesen je g. Klodič za ta namen izkoristil, ob enem je ob času razstave osnoval podporno društvo, v katerem poslu so mu v prvi vrsti pomagali slovenski učitelji, kesneje po Italijanih v drugo vrsto potisnjeni. In na posled je zmerom prežil na ugodno priliko, kako bi glavico podpornega društva pomnožil z dohodki kacega večega koncerta. Ko je torej slisal, da bode močno pevsko društvo „Slavec“ privrkat nastopilo v Gorici, hitro je razodel odboru „Slavca“ blagodušno željo, da bi se ta koncert napravil v korist ubogim dekletom, ki obiskujejo goriško pripravnico.

Odbor „Slavca“ povabljen po g. Klodiču je zadovoljno vstregel njegovi želji; ko pa je bilo nadaljno posvetovanje, kje in kak bo koncert, so bili odborniki z. g. K. edini, da bi bil najprimernejši kraj gledišče in da bi bilo potrebno, da bi pri koncertu sodelovali tudi nekateri italijanski pevci, pekinje in muziki in g. Klodič je na to obljubil, da bo on preskrbel gledišče ter povabil nekatero odlične Italijane, da bi kaj pripomogli k sijajnejši izpeljavi koncerta. — V resnici se je obrnil do vodstva gledišča, katero mu je z najuljudnejšim odgovorom odstopilo gledišče za 30. decembra; nadalje se je uže prve dni podal k mestnemu županu, kateri mu je uže tistikrat (10. decembra) obljubil mestno godbo brezplačno. Ko je bilo to storjeno, naprosil je g. K. g. profesorja Hafnerja, naj ga on nadomestuje pri nadaljnjih pripravah za 30. decemb., ob enem pa tudi tajnika goriškega gledišča, g. Parcarja, naj mu gre na roko pri osnovi, vabilih i. t. d. posebno pa naj mu naznani gospodo iz italijanskih, njemu bolj znanih krogov, koja bi mogla in hotela sodelovati pri koncertu.

G. Hafner se je v tej zadevi večkrat posvetoval z g. P. in zadnji mu je napisal obširen imenik razne italijanske gospode, ki je uže kedaj javno nastopila, bodisi v pevskem, bodisi muzikalnem delu. G. Hafner je naprosil, ker sam nij mogel vsega opraviti, še gg. H. L. in D., da so mu pomagali vabiti in uže 14. 15. 16. 17. decembra podali so se omenjeni gospodje k gospodičnam: F., M., k gospej M., k gospodom S.,

W., D., Z. in še k mnogim drugim diletantom goriškim in tudi k mestnemu kapelniku g. Mugnone u. — Vsa druga gospoda je prijazno in jako ponižno prošnjo odbila iz raznih uzrokov, edini gospodje D., W. in kapelnik Mugnone so obljubili, da bodo sodelovali in na vse zadnje je sam g. W. tudi izpolnil obljubo in za koncert zrtoval prav mnogo truda, kakor smo uže omenili prav hvaležnega srca v dveh štev. našega lista. G. Mugnone je pa rekel, da on le potem sodeluje in godbo vodi, če bo godila banda in ne oršester. Da bi bilo vse gotovo zavoljo godbe, poda se g. Hafner še enkrat 22. decembra k županu, kateri je prvega spraševal zarad programa in ker mu je g. Hafner rekel, da italijanska gospoda neće sodelovati, mu je odgovoril, da je treba na vsak način na to delati, da bode pri koncertu peval tudi mestjanski italijanski možki zbor; godil pa naj bi oršester pomnožen z diletanti in ne banda. Ko je g. H. šel sopeset k mestnemu kapelniku, mu je ta rekel, da nima not in da uže pripravlja bando za koncert in ne oršestra. O tem času je začelo vrenje po mestu; nekateri „Italijančiči“ so se začeli rotiti, da Slovenci ne bodo pevali v gledišči, da to ne gre, da je treba koncert uničiti itd. Vidi se iz tega, da so nekateri zagrižnjenci agitovali na vse kriplje in da je od neke strani prišla komanda: „ne sodelovati se Slovenci!“

Se le so začeli strašiti in upiti, da koncert ne more biti, da ga je treba preložiti in v resnici bi se bilo to uže kmalo zgodilo, ko ne bi se bil „Slavčev“ odbor, ki je imel uže toliko dela in stroškov temu uprl. Pri takih okoliščinah je bilo še le 24. dec. l. l. od uplívne strani, t. j. po g. županu in tajniku gledišča g. Haf. rečeno, da mora vabiti na vsak način društvo „Ginnastica“, da bi se vdeležilo koncerta s kako igro ali z italijanskim petjem, na kar se je zadnji podal k predsedniku omenjenega društva, dasiravno je uže vsakdo v mestu vedel, da „Ginnastica“ ne bode po nikakem nastopila sé Slovenci in posebno ne v koncertu za cesarsko žensko izobraževališče. G. H. je le poskusil vse in mnoge „korbce“ voljno sprejemal, da se le ne bi mogla očitati Slovincem kaka demonstracija. Posiljali so nekateri g. Italijani g. H. in druge od Kajfeža do Pilata in iz vsega tega postopanja lesketala se je kot solnce borna intriga, zavist in škodoželjnost.

G. H. se poda na to 27. dec. sopeset k županu in mu naznani, da koncert mora biti, da bodo na programu tudi italijanske in nemške točke, katere bode pela gospodična pl. Neugebauerjeva, ter da bosta sodelovala tudi odlična muzika, gg. Frontalli in Winds-pach. Konečno predloži g. H. županu načrt programa, s katerim je bil zadnji zadovoljen, in ga prosi, naj dovoli bando, bodisi brezplačno, bodisi proti plačilu. A g. župan prav prijazno prosilca zavrne, da plačati ne bo treba, da mora mesto tudi kaj storiti za revne kandidatnje, da mu je g. Klodič pisal, da je 30 mestnih pripravljenk prosilo za štipendije, zatorej bode skušal na vsak način, da mestni očetje dovolijo godbo zastoj. A še tisti dan naznani g. županu pismeno, da so svetovalci na dotično okrožnico odgovorili, da reč ima priti v redno sejo, katera je bila še le 28. dec. Zarad te malenkostne reči je bila nekda prav burna tajna seja, (seduta riservata) v kateri so očetje godbo odbili, pa dovolili 50 gld. za uboge pripravljenske, da bi jim potem vlada povrnila najmanj 3000 gld. za njihove otroke. Gospodje, ki so hoteli metati pesk v oči, so nameravali z bornimi 50 gld. dokazati, da cesarske šole ne mrzijo, pač pa Slovence, kar je

dokaz, da so nekateri goriški vodje na jako visoki stopinji človečanstva.

To je popis one zadeve, ki je zadnje dni pret. meseca toliko hrupa delala po Gorici in katero je „L' Isonzo“ porabil, da je Slovence po stari navadi sopeset prav surovo naskočil. G. H. nij po tem družega ostalo, nego da je vso reč telegrafoval g. Klodiču v Trst, kateri je potem preskrbel vojaško godbo in tako so se gospodje, ki so še v takih malenkostih Slovincem nevošljivi, krivični, kateri iz čisto slepega fanatizma ne pripoznajo Slovincu najmanjše veljave, neusmiljeno blamirali, svoji lastni stranki škodovali in osmešili se pred vsem civiliziranim svetom. Koncert je bil; vzdrževali so ga Slovenci in svojo nalogo prav častno rešili.

Iz rečenega pa bo vsakdo razvidel, da 1. vič nij bilo nobenega odbora, (comitato puro sangue) 2. da je bilo društvo „Slavec“ le povabljen po g. Klodiču, 3. da sta g. Klodič in njegov namestnik, g. H. vse storila, da bi bili sodelovali pri koncertu tudi Italijani. G. Klodič je prosil goriške liste, da ga podpirajo v tem začetju, to pripoznava „L' Isonzo“ sam v začetku svoje filipike, proti koncu pa sopeset to tajt. G. Klodiču je bil župan obljubil godbo in da bo uplival na goriške razne diletante. —

Vse to je dokazano s korespondenco in s pričami, in če je temu tako, ali smo mi Slovenci zaslužili, da nas „L' Isonzo“ prav po pobalinsko zasramuje, da smo nedelikatni, da ne poznamo dostojnosti in socialnih dolžnosti? —

Dostojnosti in delikatnosti se pač ne bomo hodili učiti k ljudem, ki brez premisleka tulijo to, kar jim kaka osoba na vrat naveže, ki ne vedo, kaj delajo, kaj pišejo in se ponasaajo z liberalizmom, mej tem ko so največji sebičnejši, strastnejši, nesprejemljivi za svobodna in človečanska načela. Od takih fanatikov se pač nij mogoče učiti družega, nego to, kar naj ne bode človek.

Nam je predobro znano, kake perfidne agitacije so se posluževali nekateri Italijani puro sangue!!! da so ljudi, posebno pa gospoje prestrašili, da nijso prišle v gledišče in prav ta čin nas uči, da perfidnost in abotnost sti sad tistega drevesa, ki se zove rene-gatstvo.

Slovenci so sodelovali iz filantropije in nijso hoteli delati nobenih demonstracij, kakor je to dokazalo njihovo taktno obnašanje, Slovenci so k vsemu molčali, tudi k temu, da nijso smeli še celo za svoje ljudi tiskati slovenskih programov (katere je vodstvo gledišča tako tiskalo, kakor je menda magistrat ukazal, vsled česar figurira na vabilih odbor, katerega nij bilo.) Slovenec je sploh potrpežljiva duša in se da dostikrat zlorabiti; ampak zadosti je tega; liberalni (?) Italijani so uže sopeset jasno pokazali, da nam ne privoščijo najmanjše pravice in da nas hočejo le izkoristiti za svoje namene. — Zatorej pa se mora pretrgati vsaka nit mej Slovenci in njimi; mi n. r. a. mo misliti na sredstva, kako bomo ljudi, ki nas sovražijo in javno zaničujejo, občutljivo kaznovali; zarad tega moramo predruščiti popolnoma svojo politično gospodarstveno taktiko, in prav v tem obziru potrebna je bila sprava Slovencev na Goriškem, katero naj „L' Isonzo“ glosira. kolikor mu ljubo in drago.

Da se uredniku tega čudnega lista nekaj meša, kaže to, da kliče dr. Lavriča na opravičbo. — Naj se „I.“ le potolaži; mi nijsmo ničesa storili brez Lavriča in storili smo samo to, kar nam je previdnost narekavala in kar more koristiti slovenski reči. — Naj

do dne vidoma širil. Narodne pesni so v prvi verstii pospeševale ljubezen do slovenstva. A kakor hudic dušo, tako so lahoni na vse kriplje trudili se, obderžati v krepkih to postajo, katero so uže prištevati laški „drajini“. Da se se po tem takem minki in lahoni gledali kakor vuk in kavčmar, je kaj naravno.

Minki obdani od trope dijakov so rojili po Solkanu. Kar se raznese novica, da prežijo lahoni ob cesti na dijake, in da je mislijo s pomočjo goste noči naklépati. „Mink“ izda koj „ordre de bataille“. Bližnja germada dervij dá dovolj in zdutnega orožja. Avantgarda nese par škopnikov slame in sveti pred kerdelom, kajti minki so hoteli videti, kaj se pravi korajža po laško. Vokalna banda ubere bojno Husitsko: „Cepe ješče mame“, — pa hajd! Tu in tam je za verzejjo zasumelo, kakor bi zajci pête brusili tija proti Kronbergu. Lahoni so šli najberže na božjo pot na sveto goro.

To se pravi posvetiti komu!

Prodana polena pa so vergla drugi dan minkom še precéj rujne primake.

V Kanali je bila beseda. V tistem času se nij dalo misliti veselice brez minkov.

Dobro so znali minki, da v Kanali ne orjejo več z „čakami, kajti stara „komari“ nij bojda gledala na zernice soli pri kerstu, ampak prav obilo jo je gatila termastim zijaalom kar z huda v usta. „Habete sal in vobis!“ si je misliha dobra starka, in prav je ime-la. Paziti je bilo toraj minkom, da jim v Kanali ne obledi dosečajni svit.

Zató pa so namenili Kanalcem tudi nekaj posebnega. Po izvršenem programu je bilo vsakemu svobodno, počutiti elektriko. Skozi dve sobi se je

vila versta radovednežev, kateri so vendar nekako strahoma čakali napovedanega potresa. Prav pomenljivo dergue in gara zviti Largev staro kanonirsko gumbo, konec nosa poškušajoč električno silo.

Kar eden . . . dva . . . tri, — in vse je na tleh. Komur namreč nij v sredi stoječ mink persta zvil in polomastil, tega je pa groza in fikcija „tako strašno pretresla!“ — In slutvo čudodelne gumbe je bilo zagotovljeno!

Sploh so minki gumbo zeló obrajtali, da so ji celó proti vsem jezikoslovnim pravilom privoščili možki spol in jo zvali „botón“. „Botón“ se imajo minki muogo zahvaliti. Ko je minkovske mošnjické sušica davila in jetika, ko je minke v gerlu bodlo in kertačilo, ko se jim je hotel jezik snéti; tedaj je bil „botón“ edini rešitelj. Prijeli so koga „za botón“, — in „halb zog es ihn, halb sank er hin“ . . . pa so imeli pri vincu svoj raj! — Kjer so takrat peli, pili in veselili bili, tam je uže imel „Mink“ svoje zastopnike. Tudi nij bilo godú, svatovščine, semujá, da tija bi ne bili vabili ga; kajti mink je imel vedno pesen in žejo v gerlu, govor ali deklamacijo pa v rokavu, da je nij bilo treba ko stresti, resno ali šaljivo, kakor je ravno ugajala družbi in okoljščinam. Minki so bili vedno pripravljani na „vándranje“. Nij jih ustavila ne kraška burja, ne brisko blato; pa tudi se nijso bali niti „ipavca“ niti „brica“, toliko ga je vsak mink uže nesel v želodcu, kolikor širokoplečen Čič na herbtu.

Preveržljivi in dovtipni so bili minki kakor sam šktrat, in polni pasjih muh in dlak. V zvijači in iznajdljivosti so bili presijani bolj nego nekedajni spartanski mladenčiči. Naj bi pa sedaj kedó si upal o be-

lem dnevu na ulicah unesti psa, živo kuže z ušesi in repom, izpod nog osablancemu častniku! A naštevati take minkovske komade, bi bilo vodo rešetati! Posebno obilo je hrabrih in junaških činov, katere so posamezni minki ukrenili; vendar pripada doberšen del slave in zaslužnja skupni zavezi, iz katere zdravih korenin se je izcimila posebna osebná krepóšt posameznikov.

Samo po sebi se razume, da je sijajni izgled minkov upljal na vse tedajno dijaštvo, da je bil „generalštab“ vseh „božjih bojnikov“. Zató pa so imeli dijaki v tistem času, ko je bila nemška pšeuica v klasi (ko je nam bradačasti baubau nij pustil niti „cveteti!“) težak zmenek s profesorji.

Ali minki so si mislili, da pameten človek ne živi samó o matematiki ampak tudi o mastnih klobasah in sladki rebali; zató so si pošteno pokladali in s pametjo uživali take božje dari.

Tako so minki marsikaj naštrnili in zabranili, kar vem in kar ne vem in kar nij varno povedati, kar so minki sami učinili ali kar so drugi zá — nje storili, — vse pa po geslu: Vse za domovino!

Kot odkritoserčnemu pripovedovalcu nam je še zabilježiti, da so vsi minki ostali verni svoji strogi prisegi do današnjega dne.

Minki! kjer ste na tej grešni zemlji, kjer uživáte čast in dobroto svojega stanú; ko prečitáte te verstice, údrite z ного ob tlak, da se zemlja stresne, da Vezuv usplamtí, — pa strážausk „mink!“ da svet vidi, čuti in čuje, da minki še živé, da so ostali — minki!!

C u ž n a.

„I.“ le snaži pred lastnim pragom, kajti značajnosti in kreposti nij pričakovati pri renegatih, ker je pri takih ljudéh uže podlaga popolnoma mrševa.

Vrh tega pa je predobro znano in dokazano, da bi se liberalni (?) Italijani zvezali tudi s črtom, da bi le mogli pokončati Slovence in vsak spomin na svojo izvornost. Konečno nas veseli, da bodo tudi Italijani kaj napravili za pripravljenke, saj slovenskih je le 12 prosilo za štipendije, italijanskih pa 2krat toliko; zadnji koncert je prinesel čistih 300 gld., katere ima uže šol. svet in ker so v mestu Italijani v veliki večini in jih je prišlo h koncertu samo 40, se je nadejati, da vsi drugi pridejo prihodnjic in da bodo pripravljene dobile najmanj 1500 do 2000 gld. — „Cantate anche voi e cantate meglio e tutti (tudi mi) vi daranno ragione.“

Iz Naklega 10. januarja. — Bože moj, čuda golemega! — Davor (Mart, bog vojske), letos vladajoči planet in Kurent (Bachus — bog veselja in vina) sta z visocega neba stopila. ter se na tem pevnem svetu meju sabo igrata! Tako moramo reči, ko nam je poročati, da je naš sodni sezanski okraj, ki je bil vedno štel k razmerno mirnim okrajem, uničivši načelo svojega bivatelja: „svet je tak, da ga ne more ni Bog poboljšati, ni vrag pohujšati“ čisto po istrijsko se pohujšal. Nejdosti, da smo v zadnje Soči toliko žalostnih dogodkov iz sodnega našega okraja brali, nejdosti, da so se ne davno glasoviti lokavski fantje po starej svoje navadi z ostrimi porezali in sekirami pobili, nejdosti, da je v Dobravljih premlačeni mladeneč Alojzij Grmek za vekomaj zaspal, moral se je tudi v županiji našej strasanski zločin dogoditi. Sinoci stamrež Jožef Ivančič Matezinič iz Naklega in Janez Gombar Šmice iz Betanije svojega tovarša Janeza Zupančiča Kociana v Matavuni na stezi, ki se vije od Fran Mohorčičevega poslopja k mlinom na Reci s kamenjem tako neusmiljeno po glavi ranila, da je moral duh njegov uže odplavati k otcem. Žalost, tuga i žalost! I žalost to umejujemo le z nadejo, da bode vsaj Jožef Ivančič Tomazinič, ki je uže davno zaslužil, da se ga odstrani iz človeškega društva, za dober čas tamo kje v Kopru ali Gradišči preskrbljen.

S Krasa 6. jan. — Sedaj je razpisana volitev novih udov za c. k. okr. s. svet. Stvar je velevažna, torej moramo tudi mi se za njo potegovati. Od tega ni besedice več. Skušuje so učile. da nij bilo vse enako. Cas je napočil, ko moremo zdrave elemente spraviti v okrajni s. svet. Ne bomo grajalci; ampak dobri zidarji hočemo biti. Saj nam mora biti od tega, da učitelji in učenci pri tem pridobodo. Pri vsaki volitvi pa je gledati, kako in zakaj. In posebno tukaj menimo, da ne bo treba dosti besedi tratiti:

V takošenj svet moral bi taki, kateri ima pogum, dobro srce, znanje se šolskimi rečmi; kateri nadalje ne dela za svoje interese; kateri ima za vero spočetnost; kateri je zgovoren, da ne molči v najvažnejših stvareh šolskih; kateri pozna dotične postave; kateri ne gleda ni na tega ni na onega iz slabo razumljene dobrosrčnosti; ampak kateri ima srce na pravom mestu: sodnik nobenostrausk; človek vrhu tega, ki se zna se svetom kretati in kateri na podlagi naše vere in s pomočjo znanosti umeje dobiti sredi-notočje.

S kratka mora biti mož na pravem mestu.

Z veseljem pozdravljamo tukaj v Nabrežini moža, kateri zedinja — kolikor upamo vse te lastnosti. In ta je g. Matija Pertot iz Nabrežine, ki je uže tudi podžupan, in to gotovo po zaupu svojih sosesčanov. Pisec teh vrstic ne spada mej slepe, in toliko vidi, da bi taka akvizicija za ves Kras bila zelo koristna.

Mož je dobrega srca; pridobil si je toliko znanosti, da ne bo zarudel v nobeni družbi; naravne zgovornosti in srca ima spet toliko, da se ne ustraši; poleg česa se še mora reči, da molči, kjer ni treba govoriti; karakter njegov nima madežaza; šolstvo ima posebno srce, in zna prav dobro razločevati dobro od slabega. Vrhu tega je posestnik, in se še prav posebno bavi se šolskimi rečmi. Gotovo je tako po moji in drugih misli ne samo sposoben za v okrajni s. svet; ampak mariveč ne zgubimo časa, da ga izvolimo; ker takih mož — da takih mož — gotovo potrebujemo; da celo take moramo imeti.

Gospodje volilci ne prezirajte teh opomb. Ne dvomi se sicer, da je še drugih tacih mož — ker sicer bi bilo to zelo žalostno; a primite to, kar imate, kar se vam ponuja: Vera, cesar, šola, znanost; to bodijo vam faktorji. In zdaj z Bogom. Če bote tako ravnali, menda bomo Boga in Vas hvalili lahko. Vse za vero in častito spobodo in za omiko!

Iz slovenskega Štajerja, 9. jan. (Izv. dop.)

Kakor je uže iz časnikov znano, sta si c. k. deželni šolski svet v Gradcu in mestni šolski svet v lašah radi imenovanja učiteljev na tamošnji mestni šoli. — Dež. šolski svet nij imenoval istih učiteljev, katere je mestno šolsko svetovalstvo predlagalo. Radi tega je mestni šolski svet napravil rekurs na ministerstvo za uk in

bogočastje. — Te dnij je pa ministerstvo odgovorilo mestnemu šolski svetu na ovi rekurs, da ima pravico deželni šolski svet imenovati na mestni šoli v Gradcu — in tudi povsod — vodje, nadučitelje, učitelje meščanskih šol, učitelje in podučitelje. — Mestni šolski svet pa nij s to rešitvijo zadovoljen in hoče druge strune napeti proti dež. šolski svetu. „Vederemo“.

Danes sem čital v stari „Pressi“, da je ministerstvo za uk in bogočastje — resp. minister — doposlal vsem dež. šolski svetom dopis zadevajoč na srednjih šolah v učnem načrtu predlagane snovi. — Mej drugim pravi ministerstvo, da so realci preobloženi z delom, kar je tudi popolnoma istina; — kajti razum predpisanih predmetov se nekateri dijaki učijo tudi telovadbe, godbe, petja, plavati, plesati itd. Poleg tega morajo doma izdelovati velike matematične, geometrične naloge in tudi risati morajo čestokrat doma, ker šolske ure ne zadostujejo za veliko in težko podobo izdelati. — Kje ostane dijaku časa, da se za pet ali šest predmetov pripravi vsaki dan? Kje je pa čas za počitek? — Sicer je uvidno, da so vsi predmeti potrebni, ipak je dijaku potrebno olajšanje, kajti vsak človek potrebuje počitka. — Ministerstvo je to uvidelo in spoznalo, ter dež. šolski svetom naznanilo, naj se pričenja poduk zjutraj uže zgodaj in popoldne naj ne začinja pred tremi.

Vlada menda spoznava, da je pri narodnem šolstvu še dosta pomanjkljivosti. Dr. Dittes je v drž. zboru pri priliki debate o proračunu naučnega ministerstva govoril znamenit govor. — Zahteval je večjo državno pomoč, rekoč da država premalo stori za narodno šolstvo, kajti od 12 milijonov je naučnemu ministerstvu za ljudsko šolstvo samo 1/4 milijona odmenjeno. — Dr. Dittes našteva dalje slabo stanje narodnega šolstva v Bukovini, kjer je mesto 500 šol samo 167, kjer samo 20% otrok v šolo hodi, in kjer se je univerza ustanovila, mesto da bi se bilo za ljudsko šolstvo, za podlago vsej omiki kaj več storilo. — V Galiciji obiskuje šolo samo 40% vseh otrok, šolska poslopja so v tej deželi čudo slaba; mrtvašnice služijo ondi celo za — šolo. — Na Tirolskem, Kranjskem, Koroškem, Istriji in Dalmaciji prikazuje se celo nazadovanje pri šolstvu. — V Šleziji primanjkuje o-bilo učiteljstva. Od 398 učiteljskih mest je 162 praznih. — Po vsem Avstrijskem je najmanj 1/4 otrok brez šolskega poduka in več nego 5000 učiteljev primanjkuje. — Dr. Dittes odločno zahteva večjo podporo od strani države po izgledu raznih držav in se izražuje proti centralizaciji pri upravi avstrijskega ljudskega šolstva. — Ali je mož resnico govoriti?

Krajni šolski svet v Mozirji ima uže tri leta navado, da napravlja o novem letu veselico, katere dohodek je namenjen za uboge, moziško šolo obiskajoče otroke. — Tudi letos smo imeli dne 2. januarja krasno zabavo. — Vreme je bilo jako ugodno, in šavnjčani so se radi tega veselice v mnogobrojnem številu vdeležili. — Ne samo iz bližnjih krajev imeli smo goste, ampak tudi iz daljnega mesta, mesta neke danjih silovitih grofov, imeli smo prijatelje našega narodnega početja, kateri so nas blagovoli potestiti. — Videli smo tudi odlične gospode iz raznih krajev lepega slovenskega Štajerja.

Veselica se je začela z bando iz Kisle vođe, katere je svirala razne komade iz slovenskih napevov. — Dvorana v Josip Goričarjevi gostilnici je bila okusno ovenčana in oder krasno z narodnimi barvami olišan. — Pri igri: „Bob iz Kranja“ so se vsi diletantje nepričakovano dobro obnašali. Tomaž (g. učitelj Cizelj), kotlarski mojster, je jako resno in naravno predstavljal očeta Polonice (g. Lipoldove), katere se je ženila z Matičetom (učiteljem Lebanom). Polonica (g. Lipoldova) je igrala in tudi izpeljala svojo rolo tako simpatično — ljubeznjivo v sladki slovensčini, kakor bi res v Matičeta zaljubljena bila. — Grabež, odrtnik (trgovec g. Drozgo) je izvrstno in humoristično predstavljal. Pa tudi Nežika, potinja iz Kranja (gosp. Blaž) je bila svoji nalogi popolnoma kos. — Matiček, kotlarski pomočnik (učitelj Leban), kateri je Polonico snubil, je vzbudil mnogo smeha mej navzočnimi gospodi. — Po končani igri je sledil občni rok-plosk, in nij jenjal, dokler se nijso vsi igralci občinstvu na odru prikazali. — Po tem je bila tombola. Izigravali so se razni darovi in ročna dela, katere so izgotovila moziško pletilno šolo obiskajoča dekleta. Gospodična učiteljica Laykauf je tudi pokazala, da v šoli neutrudljivo dela in da je napredek v ročnih delih pričuden. — Ko smo se pri skupnem obedu okrepčali začel so jejako živahen ples, ki je da mlademu svetu priložnost, da se je po svoje razveseljeval. Po polnoči je stoprv začelo tako veselo biti, da so se celo stari gospodje začeli plesati, kar me spominja na neko basen še iz dijaškega življenja, ko so na pustni večer v kuhinji začeli „lonci in kotli se skledami plesati“, tako, da še celo stara „skrbasta skleda“ se je zasakala. Sploh smo užili prav veselo noč, katere nam ne pride nikdar iz spomina.

Ko je bledila krasna juterna zvezdica in polmesec uže sameval zapuščen od zvezdic-družic na nebem oboku, plesali smo še jako lepo „Schlittenpolko“; segli smo si v roke, ter se poslovili. Da se zopet vidimo!

Pisal sem uže nekaj o Brandstetterju; mesto Friceta bode sedaj nova volitev v državni zbor. Politične stranke se uže pripravljajo na volitev. Konser-

vativna stranka nema baje še nobenega kandidata. Ustavoverna stranka pa ima 2 kandidata in sicer prvi je podžupan v Mariboru Dr. Duhatsch in drugi pak Dragotin Reuter, kateri je l. 1873 pri volitvi kot Brandstetterjev protikandidat propal. — „Stara Presse“ pravi, da je g. Reuter, mož učen in poln talenta; zgubil je pa pri občinstvu mnogo kredita in je komaj pri zadnji volitvi dosegel sedež v občinskem svetu. — G. Duhatscha pa hvali, kot velikega izvedenca itd. Tedaj se bodo pri takih okoliščinah glasovi v ustavovernem taboru cepili in narodni slovenski kandidat bi morda prodril. Ka-li?

Danes imamo 19 stopinj mrzlobe.

A. Mozirski.

Politični pregled.

V Gorici 13. jan. 1876.

Mej avstrijskimi in ogrskimi ministri po tolikih sejah nij še prišlo do nobenega porazuma. Naši ministri vrnili so se v Beč in nadaljne konference bodo v Beču. Madjari nečejo odstopiti od svojih tirjatev in žugajo ustavovercem, da se bodo združili z opozicijo, če jim bodo delali preveč ovir. Kakor se razvidi uže iz tega, so strune mej Dunajem in Pešto tako napete, da lahko vsak hip počijo. Naše ministerstvo je v takih zadregah, da ga more le kak čudež rešiti; zaradi tega pa je prav verjetno, da ministerska kriza je le odložena za kratek čas in na Dunaji se uže povsod pogovarjajo o novih ministrih, posebno pa o Kellerspergovem ministerstvu. To ministerstvo pa bi bilo le prelazno, ker popolnoma birokratično ministerstvo ne bi se moglo dolgo držati.

Poslanska zbornica je 11. t. m. sopenet začela svoje delovanje in je v prvi veji končno sprejela postavo o vojaški nabiri za l. 1876. Trgovinski minister je obljubil, da bode kmalo predložil železnico do Pontebo. Še poprej pa pride na vrsto predelska črta.

V gosposki zbornici je zdaj na vrsti posvetovanje o postavi starokatoličanov, vsled česar so vsi škofje navzočni v zbornici, da bodo zoper govorili in glasovali.

Na slovanskem jugu pripravljajo se resne reči. Črnagora bode, kakor se poroča mnogim listom, stopila v akcijo uže s koncem februarja. Tudi Srbska ne bo mogla od daleč gledati. Zarad neumnosti srbskega kneza Milana se je nekda osnovala zarota proti njemu in on se vsled tega še ne upa iz svoje palače; žalostni naslednik rajncega Miloša!

Andrassijeva nota v zadevi jutrovega pitanja razposlala se je vsem velevlastim; Andrassy nekda hoče samo tedanje razmere na Turškem zboljšati; a nam se dozdeva, da diplomacija hoče le reč zavleči, ker velevlasti nijso še pripravljene. Turčija je tako oslabela, da je treba še letos skrbeti za njene dediče.

Iz Petrograda so Rusi poslali čez Trst v Črnogoro popoln sanitetni vlak in mnogo materialnih darov za ustaše; bogat Rus P. A. Vesilčikov je odšel v Dalmacijo, da bo tam razdelil mej hercegovinske izseljence 57000 rubljev. To se pravi pomagati!

Ustaši so bili pri Krstacu pobiti; čez 600 ustašev je ostalo mrtvih; ko so se ustaši ravno razhajali na razne strani, so jih Turki zasacili in tako nepripravljene razkropili in jih mnogo pobili. Vodja Peko Pavlovič, ki je ustaše tako slabo vodil, je odstavljen in je namesto njega en črnogorski serdar ali prevzel vodstvo ustaje. Tudi četa Lazara Sočice je bila premagana, pa ne razkropljena, ker se je junaško držala. Vodja legije tujcev je, kakor nam piše naš rojak iz Hercegovine, odšel v Švico in na Francosko, da od tam pripelje ljudi in orožja, mej tem časom bode četo vodil naš rojak Št. Turki v Hercegovini umirajo od lakote in hudega mraza.

Francoska skupščina je razpuščena; republikanci so dosegli to zmago s pomočjo legitimistov, katerih glava je zdaj v Gorici, kajti legitimisti so pošteni in nečejo nič vedeti o spletkah Bonapartistov in Orleanistov, pravih Mejistov. V kratkem bodo nove volitve in republikanci imajo veliko nado, da zmagajo.

Razne vesti.

Odborova seja pevskega društva „Slavec“ bo dne 3. februarja v goriški čitalnici ob 1. uri popoldne. Vsi p. n. g. gospodje odborniki se uljudno vabijo, naj v obilnem številu dojdejo točno ob imenovanem uri, ker na dnevnem redu so važne točke. 1. Koncerti na deželi. 2. Velik koncert v Gorici obstoječ iz dveh oddelkov a) v cerkvi sv. maša, b) veselica s petjem in godbo. 3. Sporočilo denarničarja. 4. Posameznih odbornikov nasveti.

Sklenilo se je, da se imajo vsi zvezki „Bisernice“ („Slavec“ lastnina) terdo vezati. Podpisani odbor prosi vse p. n. g. g. pevovodje in poverjenike „Slavec“, da blagovole nemudoma poslati vse društvene zvezke „Bisernice“ g. Fr. Vidicu, društvenemu arhivarju v Gorici, kateri bo terdo vezane zvezke precej nazaj poslal.

Odbor „Slavec“.

Nemila smrt kosila je uže zopet v rodbini veleštovanega gospoda Izidora Pagliaruzzi-ja v Kobaridu. Nij ga več namreč Alfonza Pagliaruzzi-ja; Odšel je po dolgem bolehanju v boljšo večnost dne 6. januarja. Zemljica bodi mu lahka! Marljivi rajni šolal se je v Gorici, ter potem dunajsko politehniko uspešno izvršil. Kruta osoda nij dopustila, da bil bi Alfons svoje znanstvo v svoj prid in narodno čast uporabil. Prijatelji in znanci njegovi ohranijo naj ga v blagem spominu: roditeljem pak izražamo tu odkritosrečno sočutje.

Z Dunaja se nam piše: Kakor Vam je znano se je zastopnik gornje Koroških mest dr. Egger dr. poslanstvu odpovedal zaradi needinost se svojimi volilci o predelski železnici. Mesto njega bode kandidiral dr. Rabl iz Trsta goreč zagovornik naše črte in bode gotovo tudi zmagal, ker za njega bode glasovala tudi konservativna stranka. Predelska železnica pride drugi mesec pred zbor.—

„Slovenski Narod“ od zadnjega četrtka je bil konfisciran in sicer zaradi tega, ker je hrvatski citirali, kaj hrvatski „Primorac“ pravi o našej tiskovne pravdi zaradi hrvatskih citatov. Da-si je ljubljanska sodnija prve instance izpoznala, da je urednik nekriv prestopanja programa, ako v slovenskem listu objavlja hrvatsk citat, ipak nam se je list zopet konfisciral. Sodnija pa nij potrdila te konfiskacije. — To se je menda prvokrat zgodilo na Slovenskem.

„Edinost“ je nov list, glasilo slovenskega polit. društva tržaške okolice, kateri izhaja v Trstu vsak mesec dvakrat. Lastnik, izdavatelj in odgovorni urednik mu je jako marljiv rodoljub g. Ivan Dolinar. Po programu bode „Edinost“ časnik neodvisen, svobodoljubna pa ne svobodnjašk, miroljuben, naroden, bode budil slovensko rodoljubje, učil, dramil in jačil prosto ljudstvo in se ne bode pečal z verskimi stvarmi. — Oblika lista je prikupna, lep tisk na čednem papirju. — Mi voščimo mlademu započetju srečen uspeh — in dolgo življenje, ker bi bilo zares žalostno, ako bi tudi ta boritelj za svete pravice vrlih tržaških okolčanov tako naglo onemogel, kakor so do sedaj vsi njegovi predniki. Zatorej le pogumno in vstrajno!

„Vreme v Gorici“. Zadnje dni preteklega tedna se nam je prav obilo snega zakidalo v mestu in okolici, tako da se bo neprestanoma deževanju morda stoprv jatri posrečilo, da izbrše zadnji beli madež naz milopodnebne „avstrijske Nizze“.

Profesor Erjavec je iz familjskih uzrokov resigniral na svoje imenovanje kot vseučilišni profesor v Zagrebu in ostane v Gorici.

Goriška čitalnica je naročena za leto 1876. na sledeče časopise: 1. Novice. 2. Zgodnja Danica. 3. Slov. Narod. 4. Slovenec. 5. Soča. 6. Edinost. 7. Učiteljski tovariš. 8. Slovenski učitelj. 9. Vrtec. 10. Besednik. 11. Zora. 12. Zvon. 13. Slovenski gospodar. 14. Kmetovalec. 15. Obzor. 16. Vienac. 17. Srbadnja. 18. Naša sloga. 19. Narodne novine. 20. Vreme. 21. Hum. liste. 22. L' Eco. 23. Isonzo. 24. Osservatore. 25. Nazionale. 26. Vaterland. 27. Politik. 28. Volksfreund. 29. Reform. 30. Neue fr. Presse. 31. Triester Zeitung. 32. Tagespost. 33. Augsb. Allg. Zeit. 34. Sonn- u. Mont. Zeit. 35. Wiener Tagblatt. 36. Ausland. 37. Über Land und Meer. 38. Figaro. 39. Ki-keriki. 40. Floh.

Program predpustnih vesellic, ktere napravi slovenska čitalnica v Gorici: 8. januarja plesna veselica, 17. jan. plesne vaje, 22. jan. plesna veselica, 1. febr. veliki ples, 12. febr. plesna veselica, 20. febr. plesne vaje, 26. febr. plesna veselica. Odbor.

Cesarski dar. Njegovo Veličanstvo, naš presv. Cesar, je najmilostjivše blagovolilo podariti iz svoje privatne šatule 1000 gld. za nov most čez Sočo v Plavah.

Iz Mozirja na slov. Štajerju nam piše g. Mozirski dne 10. t. m. Grški modrijan Epictet pravi: „Trta rodi trojni sad; prvi prinese veselje, drugi pijančevanje, tretji pak revščino in sramoto.“ — To je gola istina. — Evo faktum! Včeraj, ponoči so fantje in drugi moške pili v gostilnici pri „avstrijskemu cesarju.“ Na zadnje sta se pa fant Drev, vulgo Weissmann, mesarjev sin in misar Knez, vulgo Krive s tepla. — Fant Drev beži domov po poleno, ter Kneza namaha — in zopet pobere „il tre di kopa“. — Knez obleži — nesli so ga domov. Danes jutro nam je pa mrtvaški zvon naznanil, da Kneza nij več mej živimi. Zapusil je ženo in 4 otroke; trije šolo obiskujejo. — Hudodelnik Drev je baje isto noč z sekuro čakal družega fanta, kateri je bil v isti družbi, ta pa to vedoč, je kopita pobral. — Mozirski žandarji so hudodelnika odpeljali in pri postelji našli; res sekuro. — Drev je bil vedno malopriden fant; pretepal se je vedno; kaznovan je bil uže takó, ker je bil „ciklop“. — Z pesnikom Schillerjem govorim, ako trdim, da ima Drev: „ein konfiszirtes Spitzbubengesicht.“

Listnica upravnštva

— G. Jož. Pipan v Škerbini. — Posl. 4. gl. porabili na stari dolg (1872) 73 - 7 gl. 50, 1875 - 6 g. 60, na račun 4 gl., — ostanete na dolgu do 31 dec. 1875. 10 gl. 10.) Prosimo poravnajte. Čital v Marib. Prejeli 1 gl. 20, pisali odboru Banico in prosili, da pošljete še 11 gl. 40 do konec 1875 G. J. Kunštič v Sevnici. Prejeli 1 gl. 20 kr. na stari dolg; dolžni ste bili 11 gl. 20, torej pošljete nam še 10 gl. v obrokih in nekoliko na nov račun. G. J. Furlani v Mariboru. Prejeli 3 gld. in poravnali l. 1874, kakor sami želite, prosimo pa, da nam pošljete še 6 gl. 60 za l. 1875 G. J. Matko v Reichenb. z poslanimi 2 gl. 30 kr. poravnali do konec pret. l. H. Schibert, Klagenfurt. Mit gesandten f. 2. 30 ll. Sem. 1875 beglichen. Bitten um weitere f. 2. 30 pr. l. Sem. 1876. — G. Legiša, Mavhinja. S posl. 5 gl. poravnali „Soča“ 1875 in 40 Soldov. sprejeli na „Kmet.“, prosimo še 1 gl. 60, da bo staro poravnano. — Sl. Čit Vransko. Poravnano do konec 1875. — Če nočete več lista, vrnite ga nam. H. Jos. Kienreich Graz. Bitten noch um f. 2. 30 pro 1875. — Gesandle f. 1.20 pro 1876 worgemerkt — Braluo. društvo v Podgradu. — Prejeli 2 gld. in porabili 1. gl. 20 na zadnji kvart. 1876, 80 soldov pa vpisali na nov račun, prosimo še 2 gl. za „Kmet.“ lanskega leta. —

Sl. čit. v Škofjiloki. Prejeli 2 gl. 30 ter z njimi poravnali l. 1875. Na leto 1874 ste še dolžni ostali 83 sol. in Kmet. za leto 1875, torej prosimo, da pošljete 2 gl. 83 na zastanku in novo naročnino. — G. J. K. v Komnu. — Prosimo, da nam naznanite, po komu ste nam poslali naročnino za ll. sem. 1875, ker v knjigi je še dolga 3.30 za lansko leto. Posl. smo vknjižili. — G. c. k. poštar v Čepovanu je naprosen, da poižve in nam poroča, kedo iz Čep. nam je poslal 4 gl., ker na dot. kaznici nij nobenega imena. Sl. Čit. v Kranji. Prejeli 2. gl. 25, namesto 2 gl. 30 in zadnji kvartal 1875 tudi še nij poravnau; prosimo torej še 1 gl. 25. G. Prelec na Barki, Prejeli 6 gl. prosimo še 50 s. Za l. 1876 vam dovolimo, kakor zahtevate.

POZOR!

Z 20. marcijem 1876 da se v najem lepa, gosposka hiša v Vipavi, št. 76. Pri tleh je 1 soba za krčmo in še ena soba, potem kompletna pekarija, kuhinja, štala, velik borjač, v prvem nadstropju 5 velikih sob, mostovž.

Hiša ima lepo lego na glavnem trgu. — Kedor hoče najeti to hišo, naj se oglasi pri uredništvu „Soče.“

Peter Sbuelz

kemikar in lekarničar

prevzel je s 1. januarjem 1876 ravnateljstvo lekarnice Kerpan-Poli „pri Zamorecu“ blizo gostilne treh kron. — Priporoča se občinstvu.

V hiši Bassa

za mesnicami, št. 404 se prodaja na drobno čez ulico belo vino iz Staregore po 22 soldov liter.

Mlad samouk, ANTON SLAVEC, iz Krajevsi na Krasu h. št. 42 je prav izvrsten godec na harmoniko in popravlja tudi ure z garancijo.

Vsled tega se prav vlijudno priporoča domačim fantom in možkom na Krasu in na Vipavskem, da ga klčejo k plesom in drugim javnim vesellicam, on jih bode z glasno harmoniko in veselimi končadi kratkočasil in veselil za primerno, n visoko plač, da bodo dobre volje od pet do glave.

Mladeneč

od 12. do 14. let, ki je z dobrim uspehom dovršil ljudsko šolo in je posebno v računstvu dobro podkovan, dobro piše in govori slovensko in razumi tudi nemško ter je sin takih staršev, ki zamorejo zanj garantirati, sprejme se kot učenec v eno večjo prodajalnico v enem glavnih trgov goriške grofije. Pogoji so jako ugodni in prilika, da se mladeneč trgovstva nauči, prav lepa. — Natanjčnejše o službi in pogoji izvedo se pri uredništvu „Soče“.

Karol Zanetti

Kašelj

nejhujši ozdravijo imenitne pastilje

Menotti

Seidlitz-Moll

edina in glavna zaloga v lekarnici Zanetti, prodaja se po 1 gld. skatja.

Ekstrakt iz Tamarinda

najboljši in najmočnejši, kolikor jih je bilo dodaj izdelovanih v raznih lekarnicah. Hiter pripomoček proti zagerljenosti, notranjem kataru, pruem prehlajenju, driski, stane samo 40 soldov.

Zdravitni fluid

za konji (Restitutionsfluid) Ta lek ima lastnost, da izdržuje konje dolgo časa pri moči. Ena steklenica stane f 1. 20 z navodom vred.

Pagliano Sirup

pravi iz Florence.

Čaj Wilhelm in Köllör

za čiščenje krvi.

Hofmanova Odontina

proti bolesi zobov. Najhujša in neprejeljiva bolečina jenja precej, če se eno kapljo tega leka vlije na bombaž in čene v votel zob.

Edina zaloga vsakovrstnih mineral-skih vod in sledečih posebnih lekov:

Absent Montovanov iz Benetak. — Prava Magnezija angleška Henry-Krogljice Blancard in Vallet. — Zobna zmes Pfeffermanova. Popp, Suin de Buotemart. — Arabska Revalenta v prahu in testu. — Prah za olajšanje prebavanja dr Gölis-ov. — Pastilje Vichy B. lin, George. Milo iz zelis č Borchart-ovo. Glycerina Hoffman. — Mesni ekstrakt Liebigov in vsakovrstna homeopatična zdravila.

Na Travniku prva lekarna sem od škofije.

Današnjemu listu smo dodali kot prilogo „Kmetovalca“ na ogled.